

نقد و بررسی قانون منع واگذاری انشعاب برق به واحدهای مسکونی بدون مجوز احداث بناء: بیان مشکلات و ارائه پیشنهاد

بهرروز عادل

شرکت توزیع نیروی برق استان گیلان
Behrooz.adeli@yahoo.com

کلید واژه ها : ماده ۸ قانون منع واگذاری ، رشد تلفات انرژی، کاهش درآمد صنعت برق، نقض قوانین مدنی

چکیده:

ماده ۸ قانون منع واگذاری اراضی فاقد کاربری مسکونی که تاکید بر عدم واگذاری انشعاب برق به واحدهای مسکونی بدون مجوز احداث بنا دارد اگرچه برای جلوگیری از تخریب بافت اراضی فاقد کاربری مسکونی تدوین گردید اما متأسفانه در اجراء از مسیر اصلی خود منحرف و نه تنها به اهداف از پیش تعیین شده خود دست نیافت بلکه موجبات کاهش رفاه اجتماعی برای اقشار کم درآمد جامعه را فراهم نمود .

در این مقاله سعی بر این است که با تعریفی از قانون مذکور و بیان اهداف اصلی قانونگذار به تشریح وضعیت موجود و نتیجه حاصل از عملکرد اجرایی آن پرداخته و با استدلال منطقی آن را مورد نقد و بررسی قرار دهیم . شایان ذکر است که با تکیه بر مواردی مانند نقض قوانین دیگر در نتیجه اجرای قانون مذکور و همچنین اعمال سلیقه های گوناگون در بکارگیری و استفاده از آن به نتایجی از جمله افزایش تلفات انرژی و کاهش درآمد در صنعت برق ، کاهش رفاه اجتماعی برای اقشار کم درآمد ، عدم اعمال نظارت صحیح در اجرای قانون مذکور و ترغیب هرچه بیشتر اقشار کم درآمد جامعه در نادیده

گرفتن سایر قوانین و مقررات وضع شده، دست خواهیم یافت .

در پایان نیز جهت جلوگیری از کاهش فزاینده درآمدی در صنعت برق و همچنین متوقف نمودن رشد بی رویه تلفات در بخش انرژی، پیشنهادات اصلاحی در زمینه بکارگیری و اعمال ماده ۸ قانون منع واگذاری ارائه میشود .

مقدمه:

چند سالی است که مجلس شورای اسلامی و هیئت محترم وزیران جهت جلوگیری از نابودی اراضی کشاورزی و تبدیل بی رویه آنها به برجهای مسکونی - تجاری خصوصاً در مناطقی از کشور که از جمله قطبهای کشاورزی بحساب می آیند اقدام به تصویب قانون منع واگذاری اراضی فاقد کاربری مسکونی نمودند که برابر مفاد ماده هشت آیین نامه تصویبی قانون مذکور در مجلس شورای اسلامی واگذاری هرگونه انشعاب آب ، برق، گاز و تلفن به کلیه واحدهای ساخته شده بدون مجوز احداث بنا ممنوع می باشد . اجرای این ماده قانونی مشکلات زیادی را گریبانگیر شرکتهای آب وفاضلاب ، گاز و خصوصاً شرکتهای توزیع برق نموده

است که در این مقاله در صدد تشریح آندسته از مشکلاتی که در همین رابطه برای شرکتهای توزیع برق و بطور خاص برای شرکت توزیع نیروی برق استان گیلان بوجود آمده است، هستیم بنابر این در ابتدا با اشاره به اهداف و انگیزه اصلی قانونگذار از وضع قانون به تشریح وضعیت موجود در استان پرداخته و نقاط قوت و ضعف ماده قانونی یاد شده در اجراء را به چالش می کشیم و در پایان نیز پیشنهادهای جهت اصلاح قانون مذکور بنحوی که قابلیت اجرایی داشته باشد ارائه می شود.

اهداف و انگیزه اصلی قانونگذار از وضع ماده هشت قانون منع واگذاری :

نظر باینکه افراد سودجو و متمول جهت رونق دادن بیشتر به تجارت و کسب کار خود اقدام به خرید زمینهای کشاورزی با قیمت نازل از رو ستائیان خصوصاً در استان مازندران می نمودند و در پی آن با ساخت و ساز برجهای تجاری و مسکونی علاوه بر رشد کاذب قیمت زمینهای اطراف موجبات افزایش درآمد خود را با فروش واحدهای ساخته شده و خرید زمینهای مجاور جهت ساخت و ساز مجدد فراهم می آوردند، مجلس شورای اسلامی در مردادماه سال ۸۱ اقدام به وضع (قانون منع فروش و واگذاری اراضی فاقد کاربری مسکونی برای امر مسکن به شرکتهای تعاونی مسکن و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی) نمود ((ابلاغیه شماره ۲۲۵۳ مورخ ۱۳۸۱/۵/۲۲))

متن ماده ۸ قانون مذکور عبارتست از :

کلیه سازمانها، موسسات و شرکتهای تامین کننده خدمات آب، برق، گاز، تلفن و نظایر آن مکلفند خطوط و انشعاب به ساختمانها را بر حسب مراحل مختلف عملیات ساختمانی فقط در قبال ارائه پروانه معتبر صادر شده توسط مراجع مسئول صدور پروانه و ذکر شماره و تاریخ مدارک مذکور در قراردادهای واگذاری، تامین و واگذار نمایند.

واگذاری خطوط و انشعاب این گونه خدمات به واحدهای مسکونی و صنفی و هرگونه بنایی که بطور غیر مجاز و برخلاف ضوابط و مقررات اجرایی طرحهای مصوب احداث شود ممنوع می باشد.

هیئت محترم وزیران در خرداد ماه سال ۸۳ اقدام به تدوین و تصویب آیین نامه اجرایی قانون مذکور می نماید (مصوبه شماره ۱۱۴۸۳/ت/۲۹۷۸۲ ه مورخ ۸۳/۳/۱۰)

متن ماده ۱۵ مصوبه عبارتست از: *تامین و واگذاری تاسیسات زیر بنایی موضوع ماده (۸) قانون (آب، برق، گاز و تلفن ثابت و نظایر آن) موکول به ارایه پروانه های معتبر ساختمانی یا عدم خلاف یا پایان کار (در مورد شهرها، شهرهای جدید و شهرکها) یا تاییدیه مراجع صدور مجوز ساختمان در محدوده روستا، دایر بر رعایت کاربری مسکونی خواهد بود.*

با توجه به مراتب ذکر شده بنظر می آید قانونگذار از اجرای قانون مذکور سه هدف عمده را تعقیب می نمود که عبارتند از :

- ۱- حفظ بافت جغرافیایی کشور و جلوگیری از نابودی اراضی کشاورزی.
- ۲- جلوگیری از ایجاد تورم و رشد کاذب قیمت هر واحد نهاده زمین خصوصاً در قطبهای کشاورزی کشور.
- ۳- در تنگنا گذاشتن سودجویانی که با استفاده از رانتهای موجود باز هم موفق به ادامه کار ساخت و ساز در اراضی فاقد کاربری مسکونی می شدند.

تشریح و وضعیت موجود در استان گیلان

در حال حاضر بیش از ۱۵۰۰۰ متقاضی انشعاب برق خانگی در سطح استان گیلان وجود دارد که همگی فاقد مجوز احداث بنا بوده و هر کدام از آنها بارها جهت اخذ انشعاب برق به ادارات توزیع برق محل و ستاد شرکت توزیع برق استان مراجعه نموده اند اما این شرکت با توجه به مقررات ماده ۸ قانون منع واگذاری ... از واگذاری انشعاب به آنها خودداری نموده است.

قشر عمده ای از متقاضیان مذکور دارای سطح معیشتی پایینی در جامعه بوده و بعضاً از طریق کمیته امداد امام خمینی و مشاغلی همانند گارگری روزمزد، دستفروشی و مسافرکشی امرار معاش می نمایند که برابر موازین جمهوری اسلامی ایران از جمله اقشار کم درآمد و آسیب پذیر جامعه بحساب می آیند.

اکثر قریب با توافق متقاضیان مذکور خانه های خود را در مناطق فقیر نشین شهری و روستایی استان گیلان که دارای کار بری مسکونی می باشد، بناء کرده اند اما باز هم مشمول مقررات ماده ۸ قانون منع واگذاری ... شده اند.

بدلیل عدم توانایی مالی متقاضیان یاد شده، بعضاً خانه ها در حد سر پناه ساخته می شود و خانواده ها بدلیل فرار از هزینه های گزاف اجاره بها، علیرغم تمام نشدن کار احداث بناء در آن ساکن شده و جهت زندگی در آن نیز نیاز مبرم به برق دارند و چون از طریق قانونی نتوانسته اند اقدام به اخذ انشعاب نمایند این مسئله را بصورت غیر قانونی حل می نمایند .

هیچگاه دیده نشده که شهرداری یا بخشرداری منطقه اقدام به تخریب واحد های مسکونی ساخته شده نمایند و معمولاً با اخذ عوارض از سوی شهرداری دارای مجوز قانونی می گردند .

عدم مقبولیت اجرایی قانون از سوی مردم و نهاد های رسمی در جامعه

مقوله زمینهای نسقی و در پی آن ساخت واحدهای مسکونی بر روی آن توسط اقشار محروم جامعه از قدیم الایام در سطح استان گیلان خصوصاً در مناطق فقیر نشین رواج داشته و تا مادامیکه برای این قشر از جامعه، از سوی دولتمردان چاره اندیشی اساسی صورت نگیرد عدم واگذاری انشعاب برق دردی را از جامعه درمان نخواهد کرد . اعتراضات بسیار زیادی از سوی متقاضیان برق در سفر استانی ریاست محترم جمهوری به رئیس جمهور محترم ارائه شد که پس از بررسی آنها علت اعتراض عمدتاً به اجرای ماده ۸ قانون منع واگذاری ... که مانع از واگذاری انشعاب برق به متقاضی شده بود ، برمی گشت .

وزیر محترم وقت نیرو حتی قبل از تصویب قانون مذکور بدلیل تصمیمات محلی که بعضی از استانداران کشور از جمله استاندار محترم استان مرکزی در زمینه عدم واگذاری انشعاب برق به واحد های احداثی بدون مجوز، اتخاذ میکردند طی مکاتبه ای به شماره ۳۰۸۱/م مورخ ۷۹/۵/۱۷ با وزیر محترم وقت کشور خواهان جلوگیری از اتخاذ چنین تصمیماتی از سوی استانداران

محلی شد که ذیلاً خلاصه ای از مکاتبه مذکور آمده است:

تجربیات گذشته نشانگر این واقعیت است که عدم واگذاری انشعاب به متقاضیان واحدهای غیر مجاز نه تنها موجب کاهش تخلیفات در زمینه ساخت و ساز های بی ضابطه نگردیده است بلکه نتایج فاسد آن که همانا استفاده از آب و برق غیر مجاز می باشد به نحو چشمگیری افزایش یافته است . اصولاً در شرایطی که افراد خاطی در مدتی نسبتاً طولانی می توانند به ساخت و سازهای غیر مجاز بدون هیچگونه ممانعتی از جانب سازمانهای ذیربط مبادرت ورزند ، تصدیق خواهند فرمود که به راحتی و در ظرف مدت کمتر از یک ساعت می توانند از نزدیکترین فاصله شبکه شرکتهای آب و برق و یا استفاده از روشهای غیر اصولی ، آب و برق واحدهای خود را تامین نمایند .

شرکت توزیع نیروی برق استان گیلان بدلیل عدیده ای از جمله جلوگیری از سرقت انرژی و ممانعت از ایجاد تنشهای رفتاری متقاضیان با ابوابجمعی فروش انشعاب، تا ما هها پس از ابلاغ مصوبه با اتکاء به کوچکترین اماره ای که دلالت بر ساخت واحد مسکونی قبل از تاریخ ۸۳/۳/۱۰ (تاریخ تصویب هیئت وزیران) داشته باشد ، نسبت به واگذاری انشعاب اقدام می نمود .

برخوردهای دوگانه ای از سوی نمایندگان شوراهای اسلامی شهرها و شهرداریها در رابطه با اجرای قانون مذکور مشاهده می شود به گونه ای که نمایندگان شورای اسلامی شهرها به جهت حمایت از اقشار کم درآمد جامعه که با رأی آنها موفق به اخذ کرسی نمایندگی شده بودند ، توصیه نامه هایی را جهت واگذاری انشعاب برق به متقاضیان داده و آنها را روانه شرکت توزیع برق استان گیلان می نمودند و از طرف دیگر شهرداریها ی مناطق این کار نمایندگان شورا های اسلامی را خلاف قانون و دخالت در امور اجرایی شهرداری که از جمله وظائف شهردار بحساب می آید، می دانستند .

بسیاری از نمایندگان مجلس شورای اسلامی که یقیناً اشراف کامل به قوانین وضع شده داشته و اساساً خودشان نقش کلیدی را در وضع قانون و یا تغییر قانون وضع شده ایفا می نمایند علیرغم مطلع بودن از

دینفعان ضرر و منفعت حاصل از اجرای قانون منع واگذاری

اگر بگوئیم که هیچیک از شرکتهای ارائه دهنده خدمات زیربنایی (آب ، برق، گاز و تلفن) به اندازه شرکتهای توزیع برق در راستای اجرای قانون مذکور متضرر نشده و نمی شوند جمله گزافی بکار نبرده ایم .

چرا که اولاً امروزه حتی تصور این موضوع که خانه ای در سطح شهر و روستایی که طرح برقرسانی در آن اجرا شده ، ساخته شود و بدون برق باشد تقریباً محال است لذا چنانچه شرکت اقدام به واگذاری انشعاب برق ننماید متقاضی خود در صدد تامین برق بطور غیر قانونی بخواهد آمد و به همین دلیل نیز تاکنون شرکت توزیع برق گیلان متحمل خسارتهای زیادی از جمله افزایش تلفات انرژی و کاهش درآمد در بخشهای فروش انشعاب و انرژی شده است . ثانیا " آسانی کار اخذ انشعاب برق از شبکه فشار ضعیف، موجبات استفاده غیر مجاز را برای متقاضی فراهم می سازد، همانطوریکه مستحضر می باشید استفاده غیر مجاز از انشعابات گاز و آب و تلفن نه تنها بسادگی میسر نیست بلکه بدلیل ویژگیهایی که شبکه های مذکور دارند تقریباً غیر ممکن است. ثالثاً ضرورت استفاده از انرژی برق در زندگی روزمره خود یکی دیگر از دلایل استفاده غیر مجاز از شبکه می باشد، همانطوریکه مستحضر می باشید امروزه خانوارهای زیادی در سطح شهرها و روستاها بدون انشعاب گاز و آب و تلفن زندگی میکنند و مشکل حادی نیز گریبانگیرشان نمی شود چرا که به جای استفاده از شبکه آبرسانی از آب چاه ، به جای استفاده از انرژی گاز از سوخت فسیلی جایگزین مانند نفت و چنانچه ضرورت ارتباطات تلفنی وجود داشته باشد از تلفن همراه استفاده می کنند و با آرامش خاطر زندگی خود را ادامه می دهند ، اما آیا در حال حاضر جایگزین مناسبی برای انرژی برق در زندگی روزمره خانوارهای شهری و روستایی یافت میشود تا از آن جهت رتق و فتق امور جاری زندگی خود استفاده نمایند؟

اما نتایج حاصل از اجرای قانون منع واگذاری به نفع چه نهادی بوده است ؟

مشکلات متقاضیان مذکور بعضاً توصیه نامه هایی را بدست آنها می دهند که طی آن خواهان مساعدت در واگذاری انشعاب برق به متقاضی می باشند و هنگامیکه به متقاضی، مفاد ماده ۸ قانون منع واگذاری را متذکر می شویم با کمال ناپاوری اذعان می دارد که اگر اینچنین بود پس چرا فلان نماینده محترم مجلس از آن بی خبر است و در نهایت با ناسزا گویی واحد فروش انشعاب را ترک می نماید.

در رابطه با اجرای ماده ۸ قانون منع واگذاری برخورد های متفاوتی از سوی شرکتهای توزیع برق ایران در سطح کشور مشاهده می شود :

بعضی از شرکتهای توزیع برق با توجه به موافقتی که از شورای تامین استان خود گرفته اند در واگذاری انشعاب برق از متقاضیان در داخل شهر و تا شعاع منطقه تحت توسعه هیچگونه مجوز احداث بنایی را درخواست نمی نمایند و فقط از متقاضیان مناطق تحت توسعه و روستایی، جهت جلوگیری از انهدام زمینهای کشاورزی مجوز احداث بنا جهت واگذاری انشعاب برق اخذ می گردد .

بعضی دیگر از شرکتهای توزیع برق در تعاملی که با شهرداریهای استان خود داشته اند بدلیل جلوگیری از سرقت بی رویه انرژی به آندسته از متقاضیانی که در نزدیکی شبکه فشار ضعیف قرار دارند انشعاب واگذار می نمایند و بعضیهای دیگر از جمله شرکت توزیع برق استان گیلان بدلیل عدم موافقت شورای تامین استان با واگذاری انشعاب برق به واحدهای مسکونی بدون مجوز اعم از اینکه در مناطق دارای کاربری مسکونی باشند یا نباشند ، کماکان با معضل سرقت انرژی و دست و پنجه نرم می کنند .

برخوردهای چندگانه ای از سوی شرکتهای ارائه دهنده خدمات زیر بنایی (آب و برق و گاز و تلفن) در اجرای قانون منع واگذاری حتی در یک استان مشاهده می شود تعداد زیادی از متقاضیان هنگامیکه جهت اخذ انشعاب برق به شرکت توزیع مراجعه می نمایند انشعاب گاز و بعضاً انشعاب آب خود را دریافت نموده اند و وقتی با مخالفت این شرکت در واگذاری انشعاب برق روبرو می شوند اظهار می دارند آیا اجرای قانون مذکور فقط برای شرکت توزیع نیروی برق الزامیست ؟

جاری این شرکت به ازای هر کیلوواتساعت ۲۰۰ ریال محاسبه گردد سالانه ۴۵۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال را از بابت بهای برق مصرفی متضرر شده ایم .

انحراف از اهداف اصلی قانون منع واگذاری ...
در اجراء :

اگر خوب به مسئله بنگریم می بینیم که قانون منع واگذاری... نه تنها به اهداف اولیه خود نرسیده است بلکه موجبات کاهش رفاه اقشار کم درآمد جامعه را فراهم آورده و باعث ایجاد فاصله طبقاتی بیشتر آنها با اقشار متوسط و بالای جامعه شده است .

هدف اصلی قانون مذکور جلوگیری از واگذاری اراضی فاقد کاربری مسکونی بود و جهت نائل شدن به این هدف محدودیتهایی مانند عدم واگذاری انشعابات آب ، برق ، گاز ، تلفن را از سوی شرکتهای ارائه دهنده خدمات زیر بنایی به واحدهای احداث شده در چنین اراضی، ممنوع نمودند اما متأسفانه در اجراء می بینیم که اکثر قریب باتفاق متقاضیان انشعاب در استان گیلان که با محدودیت عدم واگذاری انشعاب روبرو شده اند واحدهای مسکونی خود را در اراضی که دارای کاربری مسکونی هستند احداث نموده اند که قاعدتاً نایبستی مشمول اعمال قانون مذکور شوند .

یکی از اهداف دیگر قانون حفظ بافت جغرافیایی و جلوگیری از تخریب آثار زیست محیطی منطقه است که با توجه به بررسی بعمل آمده از ساخت و سازهای انجام شده تاکنون هیچیک از واحدهای ساخته شده چه در اراضی فاقد کاربری مسکونی و چه در اراضی دارای کاربری مسکونی از سوی سازمانهای کنترل کننده موضوع که معمولاً در شهرها شهرداری و در روستاها بخشداری میباشد تخریب نشده اند و فقط با پرداخت عوارض از سوی سازندگان دارای مجوز قانونی شده اند بنابر این نه تنها کمکی به حفظ بافت جغرافیایی نشده بلکه این اقدام خود رابطه مستقیمی با تخریب بافت مذکور دارد و در واقع هدف قانون گذار را به سمت تسهیل در وصول عوارض بعضی از سازمانها سوق داده است .

هدف دیگری که قانون منع واگذاری تعقیب می نمود جلوگیری از تورم کاذب و افزایش قیمت هر واحد نهاده

نهادهایی که بیشترین منافع را از اجرای قانون مذکور کسب می نمایند شهرداریها و بخشداریهایی باشند به گونه ای که حتی احداث چنین بناهای غیر مجاز را یکی از راههای افزایش درآمد خود محسوب نموده و شاید هم با توجه به چشمگیر بودن منابع مالی حاصل از اجرای قانون مذکور احساس نگرانی چندانی از احداث بناهای یاد شده در مناطق شهری و روستایی نداشته باشند بعبارت دیگر جلوگیری از تخریب بافت جغرافیایی شهرها و روستاها در الویت دوم کار قرار گرفته و کار کسب درآمد بر آن ترجیح داده شده است .

برابر نظرسنجی که از متقاضیان برق خانگی بدون مجوز احداث بنا بعمل آمده است، شهرداریهای مناطق حداقل مبلغی را که جهت صدور مجوز از آنها اخذ می نمایند ۱/۵ تا ۲ میلیون تومان است و چنانچه سطح زیربنای ساخته شده بیشتر باشد مبلغ مذکور افزایش یافته و بعضاً تا دو الی سه برابر حداقل مبلغ ذکر شده رشد خواهد داشت .

بنابر این چنانچه فرض نمائیم که تمامی متقاضیان با پرداخت حداقل مبلغ به شهرداری دارای تاییدیه بلامانع بودن واگذاری انشعاب گردند داریم:

$$\text{ریال } 15000000000 = 2250000000 * 15000000$$

بعبارت دیگر در این میان شهرداریها و بخشداریهایی استان ۲۲۵ میلیارد ریال درآمد کسب خواهند نمود، از طرف دیگر با توجه باینکه حدود هفتاد درصد از متقاضیان مذکور در مناطق شهری و سی درصد مابقی در روستاها اقدام به احداث بنا نموده اند، در آمدی که این شرکت می توانست از فروش انشعاب به متقاضیان مذکور کسب نماید بالغ بر ۲۴۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال میگردد همچنین چنانچه حتی ۵۰ درصد از متقاضیان مذکور اقدام به اخذ انشعاب غیر مجاز (مستقیم از شبکه فشار ضعیف) نمایند که مطمئناً بیشتر از آن خواهند بود و اگر هر یک از آنها حداقل مصرف انرژی معادل ۲۵۰ کیلوواتساعت در ماه را داشته باشند 1875000 kwh $= 250 * 7500000$ ماهیانه ۱۸۷۵ مگاواتساعت تلفات انرژی خواهیم داشت و چنانچه این موضوع را به یکسال تسری دهیم سالانه ۲۲۵۰۰ مگاواتساعت انرژی تلف شده است که اگر با متوسط نرخ فروش انرژی سال

زمین و همچنین در تنگنا گذاشتن سودجویانی بود که به هر ترتیب باز هم موفق به خرید زمین و احداث بنا می شدند. با توجه به مراتب ذکر شده در انحراف از دو هدف قبلی پر واضح است که نائل شدن به هدف سوم نیز میسر نخواهد بود چرا که با اخذ عوارض و صدور مجوز هر واحد ساخته شده از هزینه های بالاتری برخوردار خواهد بود و در نتیجه آن قیمت مواد اولیه آن که از جمله آنها می توان به هر واحد زمین اشاره داشت نیز افزایش می یابد بنابر این شاهد رشد صعودی قیمتها در این زمینه خواهیم بود. همچنین موضوع در تنگنا گذاشتن افراد سودجو در این مقوله نیز منتفی می باشد چرا که کفایت افراد مذکور اقدام به ساخت بنا نموده و با پرداخت عوارض لازم مجوز قانونی خود را اخذ نمایند بدیهی است که تمامی هزینه های مترتبه بر آنها به مصرف کنندگان نهایی واحدهای ساخته شده انتقال یافته و خدشه ای به سود آنها وارد نمی شود.

نقض بعضی از قوانین دیگر حاکم بر جامعه و دستور العملهای وزارت نیرو در نتیجه اجرای قانون منع واگذاری

با توجه به آنچه گفته شد اجرای فعلی ماده ۸ قانون منع واگذاری، بیشترین فشار را بر قشر کم درآمد جامعه وارد می کند و در تضاد با بند ۱۲ اصل سوم و اصل ۳۱ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و همچنین بند یک ماده ۲۵ اعلامیه جهانی حقوق بشر که مفاد آن در ذیل آمده است، می باشد.

بند ۱۲ اصل سوم قانون اساسی:

پی ریزی اقتصادی صحیح و عادلانه برطبق ضوابط اسلامی جهت ایجاد رفاه و رفع فقر و برطرف ساختن هر نوع محرومیت در زمینه های تغذیه و مسکن و کار و بهداشت و تعمیم بیمه

اصل سی و یکم قانون اساسی:

داشتن مسکن متناسب با نیاز، حق هر فرد و خانواده ایرانی است، دولت موظف است با رعایت الویت برای آنها که نیاز مند ترند به خصوص رو ستانشینان و کارگران زمینه اجرایی این اصل را فراهم کند.
بند یک ماده ۲۵ اعلامیه جهانی حقوق بشر:

هر شخصی حق دارد از سطح معیشتی کافی برای سلامتی و رفاه خود و خانواده اش از قبیل خوراک، پوشاک، مسکن و مراقبتهای پزشکی و خدمات اجتماعی بهره مند گردد.

همانطوریکه مستحضر می باشید مراتب مذکور خصوصاً اصل ۳۱ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران داشتن مسکن متناسب با نیاز را حق مسلم هر فرد ایرانی دانسته و دولت را موظف به فراهم آوردن زمینه های اجرایی آن الخصوص برای آنها می یابد که نیازمند ترند نموده است اما متأسفانه در شرایط حاضر نه تنها موجبات اجرایی شدن اصل مذکور در جامعه فراهم نیامده بلکه اجرای ماده ۸ قانون منع واگذاری، خود مانع از به تحقق پیوستن آن شده است و علیرغم اعتراضات بسیار از سوی اقشار نیازمند که تعداد زیادی از آنها در سفر ریاست محترم جمهوری بصورت مکاتبه ای ارائه شد تاکنون اقدام موثری در جهت مرتفع نمودن مشکل مطروحه بعمل نیامده است.

پر واضح است افرادی که به هر دری میزنند تا سرپناهی جهت رهایی از اجاره بهای سرسام آور احداث نموده و با تفاق خانواده خود در آن سکنی گزینند بدون حمایت دولت توان پرداخت عوارض سنگین به شهرداریها را نداشته و نخواهند داشت و عدم واگذاری امکانات اولیه زندگی به ویژه انشعاب برق به آنها برابر است با تحمیل فشار مضاعف روحی روانی و رواج فقر بیشتر در زندگی آنها.

همانطوریکه استحضار دارید پدیده انشعابهای غیر مجاز برق علاوه بر جنبه ناپسند اجتماعی و فرهنگی موجب افزایش تلفات شبکه و زیانهای اقتصادی و فنی به شبکه برق کشور می شود از این رو اتخاذ سیاستهای و روشهای جامع و کاربردی و موثر برای پیشگیری و مقابله با این پدیده امری اجتناب ناپذیر است و جهت ساماندهی به این موضوع در سال ۱۳۸۵ به دستور مدیرعامل محترم وقت توانیر کارگروهی شکل می گیرد و به تبعیت از آن کارگروههای نظیر در شرکتهای برق منطقه ای و شرکتهای توزیع نیروی برق تشکیل می گردند ذیلاً به خلاصه ای از راهکارهای کلان حاصل از نشستها و تشکیل جلسات متعدد کارگروههای پیشگیری از برقهای غیر مجاز کشور اشاره می شود:

۱- تامین برق و احداث شبکه مخصوصاً برای محلهای دارای انشعاب برق غیر مجاز در الویت کاری شرکت‌های توزیع قرار گیرد .

۲- برقراری انشعاب تکفاز ۱۵ آمپر (با اخذ مجوز و در صورتیکه موجب کاهش جدی برق غیر مجاز را می نماید) برای مناطق حاشیه و آلوده به انشعابات غیرمجاز در مناطق غیر گرمسیری.

۳- تقسیط بلند مدت هزینه انشعاب تکفاز در مناطق مذکور و عدم اخذ کارمزد جهت تسهیل واگذاری انشعاب .

۴- بمنظور سرعت بخشیدن به روند برقراری انشعاب در محلهای آلوده، ضرورت است اکیپ‌های واگذاری انشعاب و نصب انشعاب در محلهای مذکور حضور یافته و همزمان نسبت به جمع آوری انشعاب غیر مجاز و نصب انشعاب مجاز اقدام نمایند .

اجرای ماده ۸ قانون منع واگذاری در تضاد با تمامی راهکارهای ارائه شده است بعبارت دیگری می توان اذعان داشت که تقریباً تمامی سعی و تلاش کارگروه‌ها که در راستای پیشگیری از پدیده ناپسند استفاده غیر مجاز از برق ارائه شده بود، کنار گذاشته می شود. چرا که راهکارهای مذکور عمدتاً انگیزشی بوده و موجبات ترغیب افراد خاطی به اخذ انشعاب قانونی را فراهم مینمود اما اجرای ماده ۸ قانون منع واگذاری نه تنها انگیزه ای جهت اخذ انشعاب برای سوء استفاده کنندگان از انرژی برق ندارد بلکه مقدمات رشد تعدادی آنها را فراهم نموده است، به گونه ای که فرد پس از مراجعات متعدد جهت اخذ قانونی انشعاب و مایوس شدن از آن ، اقدام به اخذ برق غیر مجاز نموده و این امر را با توجه به تابعیت ایرانی و استفاده از خدمات اولیه کشورش، از حقوق مسلم اجتماعی خود بحساب می آورد.

اگر افراد به این باور برسند که از حقوق حقه خود شان محروم گشته اند بنابراین هیچگاه خود را مجاب به رعایت مواد ۶۵۹ و ۶۶۰ و ۶۸۷ قانون مجازات اسلامی که دلالت بر برخورد کیفری با سوء استفاده کنندگان از انشعاب برق دارند ، ننموده و براحتی اقدام به شکستن قوانین ذکر شده می نمایند و این خود به نوعی ترویج

قانون شکنی در نتیجه اجرای قانونی دیگر بحساب می آید.

نتیجه گیری و پیشنهادات :

با توجه به موارد مطروحه در بخشهای مختلف خصوصاً در بررسی عملکردی ماده ۸ قانون منع واگذاری ... می توان نتیجه گرفت که ضمانت اجرایی بسیار ضعیف حاکم بر قانون مذکور نه تنها موجبات تحقق یافتن اهداف اولیه آن را فراهم نیاورده است بلکه باعث افزایش تلفات انرژی، کاهش درآمد صنعت برق ، کاهش رفاه اقشار کم درآمد و همچنین اعمال سلیقه های گوناگون در اجراء شده است لذا جهت جلوگیری از بروز چنین پدیده هایی بویژه جلوگیری از افزایش تلفات انرژی و کاهش درآمد درصنعت برق پیشنهادات اصلاحی و کاربردی در دو بخش بشرح ذیل ارائه میگردد:

بخش اول:

طرح نمودن موضوع بازنگری مفاد ماده ۸ قانون منع واگذاری ... و ماده ۱۵ مصوبه هیئت محترم وزیران به شماره ۱۱۴۸۳/ت/۲۹۸۷۸۲ ه مورخ ۱۰/۳/۸۳ که در راستای اعمال قانون مذکور تصویب گردید، توسط مقام محترم وزیر نیرو در هیئت وزیران به گونه ای که :

۱- در واگذاری انشعاب آب، گاز، تلفن و خصوصاً برق به واحدهای مسکونی که در اراضی دارای کاربری مسکونی ساخته می شوند نیاز به اخذ مجوز احداث بناء نداشته نباشد .

۲- ایجاد کارگروه ناظر بر اجرای صحیح قانون منع واگذاری بطوریکه از ورود سلیق شخصی و تفسیر به رأی در اعمال قانون مذکور توسط شوراهای تامین استان جلوگیری شده تا همانند سایر قوانین وضع شده در کشور از میزان شکنندگی آن کاسته شود .
چرا که برخوردهای تبعیض آمیز با مردم مناطق مختلف کشور جمهوری اسلامی ایران در رابطه با اجرای قانون مذکور روا نبوده و همه بایستی بطور یکسان از مزایا و مضار آن برخوردار شوند که این خود مصداق جمله ظلم بالسویه عدل است را تداعی می نماید.

۳- بجای تدوین و اعمال چنین قوانینی که حاکی از عدم واگذاری امکانات اولیه به مردم بوده و در نتیجه اجرای آن نیز بیشترین آسیبهای اجتماعی گریبانگیر اقشار کم درآمد جامعه میشود، قوانینی وضع شود که از استحکام بیشتری جهت باز دارندگی از احداث بنای بدون مجوز برخوردار باشد که از جمله آنها میتوان به کنترل و نظارت در فرایند احداث بنا اشاره نمود، وضع گردد پر واضح است که عدم واگذاری انشعاب برق، آب، گاز و ... به واحدی که با صرف هزینه های نسبتاً قابل توجه و در مدت زمان طولانی بدون هیچگونه کنترل و نظارتی از سوی ارگانهای ذیربط ساخته شده است، راه حل مناسبی نبوده و فقط موجبات استفاده غیر مجاز متقاضی از برق و سایر خدمات زیر بنایی را فراهم می آورد.

بخش دوم:

چنانچه پیشنها دات فوق الذکر که از جمله راهکارهای بنیادی حل مشکل مطروحه بحساب می آید مورد پذیرش هیئت محترم وزیران قرار نگیرد بناچار بایستی به راه حلهای موقت مشکل مذکور بیانیشیم که عبارتند از :

۱- طی نشستی از سوی مدیران ارشد این شرکت با مقامات استان، همانند بعضی دیگر از شرکتهای توزیع برق، اعضای شورای تامین استان را متقاعد نمائیم که مورد شمول بخشنامه فوق الذکر مناطق خارج از محدوده شهری که دارای اراضی فاقد کاربری مسکونی می باشند بوده و واگذاری انشعاب در مناطق شهری نیاز به مجوز احداث بنا نداشته باشد .

۲- در مناطقی که دسترسی آسان به شبکه فشارضعیف برای متقاضیانی که اقدام به ساخت واحد مسکونی بدون مجوز نموده اند، فراهم است انشعاب برق واگذار شود و چنانچه شهرداری منطقه تصمیم به تخریب واحد

مذکور گرفت این شرکت بلافاصله اقدام به قطع و جمع آوری انشعاب نماید .

۳- چنانچه هر یک از متقاضیان مذکور با توجه به شرایط موجود توانسته باشند یکی از انشعابات دیگر خود (گاز-آب- تلفن) را اخذ نمایند این شرکت نیز مبادرت به واگذاری انشعاب برق نماید.

منابع و ماخذ:

۱- آیین نامه تکمیلی تعرفه های برق مندرج در وب سایت شرکت توانیر به نشانی www.tavanir.org

۲- تعرفه های برق و شرایط عمومی آنها در سال ۱۳۸۶ قابل اجراء در استان گیلان مندرج در وب سایت توانیر به نشانی www.tavanir.org

۳- قوانین مجازات اسلامی مندرج در وب سایت شرکت توزیع نیروی برق جنوب کرمان به نشانی www.sked.co.ir

۴- قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مندرج در وب سایت بنیاد مطالعات ایران به نشانی fis-iran.org

۵- اعلامیه جهانی حقوق بشر مندرج در وب سایت www.payab.com

۶- قانون منع واگذاری اراضی فاقد کاربری مسکونی مندرج در ابلاغیه شماره ۲۲۵۳ مورخ ۸۱/۵/۲۲ مجلس شورای اسلامی

۷- مصوبه شماره ۱۱۴۸۳/ت/۲۹۷۸۲/ه مورخ ۸۳/۳/۱۰ هیئت محترم وزیران

۸- مکاتبه شماره ۳۰۸۱/م مورخ ۷۹/۵/۱۷ وزارت نیرو با وزارت کشور

۹- ابلاغیه شماره ۱۱/۹۰۳/۳۱۳۶ مورخ ۸۵/۳/۲۱ مدیریت عامل شرکت توانیر

۱۰- ابلاغیه شماره ۱۱/۴۳۸۳/۳۱۳۶ مورخ ۸۳/۱۲/۲۳ مدیریت عامل شرکت توانیر